

Govor poslanca Robiča za Celje.

(V drž. zboru dne 10. julija t. l.)

Akoravno so mi gospodje tovariši naklonili čast glavnega govornika, vendar bodem kolikor mogoče ob kratkem razložil svoje stališče ter nasprotnim govornikom odgovarjal le najbistvenejše. Vprašanje celjsko je povsem tako jasno, da le bistvo vsega ponovim. Poslanca dr. Kraus in Halwich sta opetovano naglašala, da hočemo posloveniti nemški šolski zavod. To ni istina. Mi le hočemo samostojno dvojezično gimnazijo, in nemške gimnazije Nemcem nihče ne jemlje.

Gospod poslanec dr. Kraus se je pri tem vprašanju izjavljal tudi o ljudski šoli na Spodnjem Štajarskem, da si niso na vrsti ljudske šole. Z ozirom na opravični red ne govorim o ljudskem šolstvu, toda odločno moram zavračati njegove napade na slovensko duhovščino. To vendar ni čudno, če slovenska duhovščina slovenskih otrok noče v verouku podučevati nemški. Da je isti gospod poslanec celo nesrečo, ki je vsled potresa zadela Slovence in Nemce v Ljubljani, spravi v razgovor, to ni plemenito in ne taktno.

Gospod poslanec Kokoschinegg je grajal mariborsko gimnazijo ter gledé reda in razmerja med nemškimi in slovenskimi dijaki povedal toliko neresničnega, da je gotovo zajemal iz jako kalnega vira. Kdor pozna razmere na mariborski gimnaziji in ondodni izvrstni red, kakor jaz, mora odločno zavračati take napade. Toda napaka je, katero je gospod Kokoschinegg javno naglašal, da je ravnatelj rojen Slovenec. — Predgovornik dr. Menger je trdil, da imajo Slovenci pet slovenskih gimnazij, toda pozabil jih je naštet. Neumevno mi je, kako se more kaj takega trditi, kakor mi je neumevna trditev dr. Mengerja, da Žalec šteje 1400 prebivalcev, dočim jih ima le 657.

Znano je, da je čisto kulturno in pedagoško vprašanje sedaj postalo politično. Mala stvar je vsled vedne agitacije, o kateri bi dr. Foregger vedel mnogo povedati, postala velepomembna. Iz prepira za nekaj dvojezičnih gimnazijskih razredov je nastalo veliko državno vprašanje. Z mirno vestjo rečemo, da mi k temu nismo pripomogli. Mi nismo nikdar tirjali samostojne gimnazije. Pred leti smo zahtevali, naj vlada upravnim potom ustanovi vsoporednice. To bi se bilo zgodilo brez hrupa, kakor v Mariboru, in vprašam gospoda dr. Kokoschinegga, ali je vsled tega trpel nemški značaj mariborskega mesta? Tu se gre le za dvojezične vsoporednice, na katerih se bodo trije predmeti učencem razlagali v materinem jeziku. In s tem rušimo nemško posest?

Upravna pot bi bila v tem vprašanju najprimernejša. Zakaj vlada tega ni storila? Prejšnja vlada je naravnost priznala, da tega ni storila zaradi nemške levice. Prejšnja vlada je rekla v proračunskem odseku: »Vlada se je zaradi tega odločila za samostojni zavod, ker so se z nemške strani čuli glasovi, vsled katerih se je vlada bala, da bi dvojezični razredi utegnili škoditi nemškemu značaju celjske gimnazije. In tej želji je vlada ustregla. Ona noče škoditi nemškemu značaju, temveč hoče le poleg tega ozirati se na slovenske potrebe«.

Saj ni tajnost, da je nemška levica, ali recimo, da so odlični njeni člani več časa bili mnenja, da samostojna dvojezična nižja gimnazija ne more škoditi Nemcem. Le polagoma se je nemška levica umikala in udajala nemškim nacionalcem, tako, da je prišlo do razpada koalicije. Vprašam: Ali si je nemška levica s tem postopanjem pridobila zahvalo nemških nacionalcev, ali sta se zblížali te dve stranki? Gotovo ne! Be-

rmo glasila nemških nacionalcev in prepričamo se, kako gospodje sodijo o tem. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje križevega pota v Kozjem.

Dan 11. jul. je bil za Kozje zelo znamenit. Č. g. misijonar Ivan Macur iz Celja so blagoslovili novi križev pot, katerega so omislili za farno cerkev preč. g. kanonik Ivan Bosina. Delo je krasno v vsakem oziru; vse podobe so umetno izrezljane iz lesa, nič ni prisiljenega na njih, nič pretiranega. Vsak, kdor ogleduje ta križev pot, ga hvali in občuduje. Naredil ga je znani umetnik F. Stuflesser v Grödnju na Tirolskem.

Dne 11. julija ob osmih zjutraj se je zbrala velika množica ljudij iz cele fare pri Sv. Emi. Kmalu po osmih so se pripeljali č. g. J. Macur s Pilstanja, kjer so imeli sv. misijon. Z njimi sta prišla tudi bogoslovski profesor g. dr. Feuš in župnik g. M. Tomažič. Na to se je jel premikati dolg sprevod proti farni cerkvi. Naprej so šli moške in mladeniči, za njimi šolska mladina. Na to je neslo 14 mladeničev po dva in dva skupaj prvih sedem tabel sv. križevega pota in za njimi 14 deklic drugih sedem tabel. Za temi so šli pevci, č. duhovščina s preč. g. kanonikom, za njimi pa so se vrstile žene in dekleta. Prišedši v farno cerkev, je bila najprej tiha sv. maša, potem blagoslovljenje sv. križevega pota in pridiga, na zadnje pa velika sv. maša. Pridigo in sv. mašo so imeli č. g. Macur. Prav srčno želim, da bi si vsi Kozjani pridigo g. misijonarja za vse življenje zapomnili; da bi vsi, posebno pa mladeniči in deklice po nedeljah in praznikih radi molili sv. križev pot.

Cela slovesnost je bila res krasna. Najlepa hvala č. g. misijonarju za lepe besede in za ves trud. Hvala, da, trikratna hvala pa tudi preskrbnemu gospodu kanoniku, ker so farnej cerkvi naklonili tako lepo in umetno delo!

Nova knjiga.

Ko je pokojni Kosar bil spisal knjigo: »Anton Martin Slomšek, Fürstbischof von Lavant«, častital mu je med drugimi dostojanstveniki nadškof goriski, Gollmayer, reki: »Postavili ste visokemu pokojniku spomenik, ki je ravno tako v proslavo rajnemu, kakor v čast tudi gospodu pisatelju; vsem častilcem ranjega bo Vaša knjiga dobro došla.« Enako bi smel reči o knjigi, ki je nedolgo izšla v tiskarni sv. Cirila v Mariboru: »Monsignor Fran Kosar. Opisal prof. dr. Ivan Križanič«. Kdor ne veruješ moji sodbi, vzami, beri! Ne bodeš zlahka odložil knjige, dokler je ne prebereš; tako zanimivo je opisal življenje in delovanje »velikega spirituvala slovenskega naroda« s spretnim svojim peresom dobro znani in priljubljeni pisatelj.

Pa ne le zanimal te bode umno sestavljeni in lepo opisani životopis slavnega pokojnika, za Slomšekom — smelo rečemo — prvega rodoljubnega duhovnika lavantinske vladikovine, nego tudi nagibal te bode k posnemanju njega bogoljubnih čednostij in domoljubnih vrlin. S koristjo in veseljem čital bode izvrstni životopis vsak Slovenec, oratar in gospod. Ali posebno bi jo jaz rad videl v rokah slovenskih dijakov. Ko bi bil tako bogat, kakor sem reven, vsakemu bi jo kupil. Tukaj, dijak slovenski, up in nada naša, imaš vzor marljivega, najizvrstnejšega, pobožnega in čistega dijaka, vsestransko neumorno delavnega moža, moža najčistejšega, neupogljivega značaja, vzor pravega bogo- in domoljuba.